

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Uudenmaan liitto
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki
maakuntakaava@uudenmaanliitto.fi

Asia: Mieli-pide Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS, päivätty 7.2.2011)

Mielipiteen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353, 2104 jäsentä vuoden 2011 alussa). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdysseiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Maakuntakaavan uudistamistyössä tulee huomioida Ympäristöministeriön aiempien Uudenmaan maakuntakaavojen vahvistamisen yhteydessä antamat jatkosuunnitteluohjeet seudullisten luontokohteiden sekä ekologisten yhteyksien huomioimisesta maakuntakaavoituksessa: seudullisesti arvokkaat luontokohteet sekä ekologiset yhteydet tulee selvittää ja osoittaa maakuntakaavassa. Ajankohtaista Sipoonkorven kansallispuiston pohjoisosien ja rannikolla sijaitsevien tärkeiden luotoalueiden välisten yhteyksien turvaaminen. Edellisen maakuntakaavan taajamavarauksia tulee tarkistaa myös lähtökohdasta, joiden tavoitteena on varauksien supistaminen tarvittaessa.

Ympäristöministeriön jatkosuunnitteluohjeet

Ympäristöministeriö on kahteen otteeseen, aiempia maakuntakaavoja vahvistaessaan, ottanut nostanut esille tarpeen huomioida seudulliset luontoarvot Uudenmaan maakuntakaavoituksessa. Ensimmäisen kerran ympäristöministeriö otti asiaan kantaa vahvistaessaan Uudenmaan maakuntakaavaa marraskuussa 2006:

"Uudenmaan maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnallisiin suojeluohjelmiin sisältyvät alueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Maakuntakaavassa tulee valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvien alueiden ohella kiinnittää riittävää huomiota myös muilla perusteilla tunnistettuihin, luonnonarvojen vaalimisen kannalta vähintään seudullisesti arvokkaisiin alueisiin. Jatkosuunnittelussa maakuntakaavaa tulee täydentää näiltä osin kokonaisuusmaakuntakaavaksi".

Ministeriö lausui asiasta edellistäkin selväsanaisemmin vahvistaessaan Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavaa kesäkuussa 2010.

"Uudenmaan liiton on tulevassa maakuntakaavoituksessa riittävien selvitysten perusteella otettava huomioon luonnonarvojen vaalimisen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät yhtenäiset luonnonalueet ja ekologisten yhteyksien säilymistä koskevat vaatimukset. Luonnonarvojen vaalimisen on perustuttava riittäviin ja ajantasaisiin selvityksiin ja luonnonarvojen vaalimisessa on otettava huomioon myös muut kuin valtakunnallisesti merkittävät luonnonarvot".

Ympäristöministeriön ohjeista huolimatta 2. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma toteaa, ettei luonnonarvoja, viheralueita ja ekologisia yhteyksiä käsitellä kaavassa kokonaisuutena vaan ainoastaan silloin, kun ne liittyvät maakuntakaavan yhdyskuntarakenteen kehittämiseen. Tällaiselle tulkinnalle ei kahden kehoituksen jälkeen ole tilaa, vaan Uudenmaan maakuntakaava tulee tällä kaavakierroksella täydentää ympäristöministeriön jo talvella 2006 antaman ohjeen mukaan kokonaismaakuntakaavaksi. Tämä edellyttää riittäviä ja ajantasaisia selvityksiä sekä mm. ekologisen verkoston ja "maakunnallisesti arvokkaat lintualueet Uudellamaalla" -selvityksen mukaisten alueiden merkitsemistä maakuntakaavakartalle. Kaavan informatiivisuuden kannalta on tärkeää, että myös uudet, perustetut suojelualueet merkitään kaavakartalle.

Ekologinen verkosto Uudellamaalla

Ekologisen verkoston merkityksen osalta Tringa r.y. viittaa maakuntakaavan rakennemalleista 2035 antamaansa lausuntoon, jossa todetaan muun ohella seuraavaa:

"Toimivien ekologisten yhteyksien säilyttäminen ja metsämantereiden yhtenäisyys ovat edellytyksenä mm. elinvoimaisten metsäkanalintupopulaatioiden säilymiselle. Ekologisten yhteyksien säilyttämiseen maakuntakaavassa velvoittavat myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet: *"Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään"* (Ympäristöministeriö 2009)."

"Uudenmaan metsäkanalinnuista erityisesti metso on taantunut Etelä-Suomessa voimakkaasti (Solonen, 2010). Kaikki Uudellamaalla esiintyvät metsäkanalinnut (metso, teeri ja pyy). Kuuluvat lintudirektiivin I-liitteen lajeihin. Lintudirektiivin mukaan liitteessä I mainittujen lintulajien elinympäristöjä tulee suojella erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella. Erityistä huomiota kiinnitetään lajeihin, jotka ovat herkkiä tietyille muutoksille niiden elinympäristössä. Lajin suojelun taso on suotuista, kun lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene, eikä ole vaarassa pienenemistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö (Neuvoston direktiivi 92/43/ETY). Metson kohdalla voidaan todeta suotuisan suojelun tason olevan vakavasti vaarantunut erityisesti Etelä-Suomessa."

Maakunnallisen ekologisen verkoston turvaaminen on maakuntakaavan tehtävä. Tämä vaatii konkretiaa: tällä kaavakierroksella tulee huolehtia, että ekologinen verkosto huomioidaan asianmukaisesti selvittämällä sen nykyinen tilanne ja osoittamalla verkosto maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa tehdyt laiminlyönnit heijastuvat alemmille kaavatasoille ja vaarantavat jo nyt osittain repaleisen ekologisen verkoston Uudellamaalla.

Sipoonkorven kansallispuisto

Eduskuntakunta hyväksyi täysistunnossaan 2.3.2011 lain Sipoonkorven kansallispuistosta. Eduskunnan ympäristövaliokunta oli korostanut mietinnössään ekologisten yhteyksien turvaamisen merkitystä Sipoonkorven ja Mustavuoren – Östersundomin välillä. Maakuntakaava on ensiarvoisen tärkeässä asemassa mainittujen yhteyksien turvaamisessa ja niiden merkitsemiseen tulee kaavassa kiinnittää erityistä huomiota.

Taajamavaraukset

Edellisen maakuntakaavan taajamavarauksia täytyy tällä kaavakierroksella tarkastaa. Varauksia täytyy varautua tarvittaessa supistamaan niiden sijoittuessa arvokkaiden lintu- tai muiden luontoalueiden päälle. Myös tästä syystä tulee ekologisen verkoston selvittämiseen varata riittävät resurssit.

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 2011
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingförstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y.

Seppo Vuolanto
puheenjohtaja

Lähteet:

Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta

Solonen, T. 2010: Teoksessa Solonen, Lehikoinen ja Lammi (toim.) 2010: Uudenmaan linnusto. – Tringa. Helsinki. 508 s.